“Beste Roeptoeter,
Ik heb een vraag: onze kinderen schelen 6 jaar en kunnen over het algemeen best vaak prima samen optrekken, maar nog vaker uitbarsten in strijd. Rivaliteit? Hoe kunnen we daar het beste mee omgaan? Een beetje rivaliteit kan toch geen kwaad?
Groeten van Brechtje (mede namens Hendrick)”

Beste Brechtje,
Wat een gave vraag en wat leuk, dat je van www.deroeptoeter.nl een antwoord wilt krijgen. Ik zal mijn best doen, om aan de discussie, die tussen jou en Hendrick hierover misschien ook bestaat, een constructieve bijdrage te leveren!
Heb je even???

Allereerst dit:
-Rivaliteit bestaat overal. Tussen ouders, tussen broers en zussen, tussen opa’s en oma’s, tussen vrienden en vriendinnen. Wat voor een belang hecht men in het onderlinge samenzijn aan prestaties? Aan maatschappelijke status? Aan voorkomen? Aan succes? Welke nadruk ligt er op meetbare kennis en kunde? Wat moet je doen, om gewaardeerd en gezien te horen? Voelt men onderlinge prestatiedruk? Op welk terrein? Is er vaak een wedstrijdje? Wie kan het snelste tandenpoetsen? Wie is het eerste thuis? Wie geeft het liefste cadeau? Om wie wordt het hardst gelachen? Wie heeft het hoogste woord? Wie weet/ kan/ doet alles beter? En volgens wie? Waar ‘scoor’ je mee bij de anderen?
-Een beetje rivaliteit tussen siblings hoeft inderdaad, Brechtje en Hendrick, helemaal geen groot issue te zijn of te worden en kan juist heel goed helpen bij het weerbaar zijn/ worden van jonge kinderen t.o.v. de boze buitenwereld. Waar ligt bij die ander de grens? Hoe kan ik laten merken aan mijn broer of zus, dat ik iets niet fijn vindt? Hoe kan ik voor mijzelf opkomen, zonder een ander te kwetsen? In de veilige omgeving van het eigen gezin kan gewenst gedrag geoefend en ongewenst gedrag geattaqueerd worden op een goede manier. Dat gaat echter niet altijd helemaal vanzelf! Kinderen leren welliswaar meer van elkaar dan van hun opvoeders/ ouders/ leerkrachten, maar hebben bij ruzies wel begeleiding nodig van een neutraal persoon, die ze helpt bij het ontwarren van de kluwen van het grote of kleine conflict. Ga je bemiddelen? Vraag dan alle betrokkenen dit bij het uitpraten van een ruzie: Wat gebeurde er? Wat dacht jij dat er gebeurde? Wat had jij anders kunnen doen? Geef in je rol als bemiddelaar geen commentaar op de antwoorden!
-Het wordt vaak gedacht, dat ruzies tussen kinderen er gewoon bij horen. Natuurlijk! Als het zo af en toe gebeurt. Niks mis mee. We zitten elkaar allemaal wel eens in de weg, toch? Maar: vechten ze bijna dagelijks als kat en hond? Is er voortdurend strijd om aandacht en erkenning? Dan is er misschien meer aan de hand en is het goed om de aard van de rivaliteit tussen de kids eens wat beter te bestuderen.

Hoe vind je de aard van de rivaliteit?
Door je aandacht te richten op de drie bronnen, waar rivaliteit aan ontspruiten kan.

1. Kijk samen eens naar plek van de kinderen in jullie gezin (oudste/ jongste).
-Ouders ervaren in de regel door de komst van hun eersteling en wat grotere opwinding, dan bij de komst van tweede-lingen en derde-lingen. Alles is nieuw! Ze zijn ineens ouder! Alle ontwikkelingsfasen worden nauwkeurig gevolgd! Soms is er sprake van stress!
Het oudste kind zet daarmee, samen met de kersverse paps en maps de toon: hij of zij haalt voor de jongsten de hete kolen uit het vuur en bepaalt onwillekeurig een groot aantal regels en routines van het huishouden. De tweede-ling moet zich van het begin af aan daarin voegen en weet niet beter! Is het oudste kind een avondmensje gebleken? Dan kan het zomaar gebeuren, dat ook het tweede kind pas om 8 uur 's avonds te eten krijgt, terwijl hij/ zij misschien juist beter zou gedijen bij avondeten om 6 uur en dan hop, op één oor!
- De plek die een kind inneemt in de rangorde thuis, wordt ook vaak gekoppeld aan een vaste rol: een soort van **vooroordeel op basis van de positie in het gezin.** Bij de oudste gaat dat over medeverantwoordelijkheid voelen voor het jongste kind, het goede voorbeeld moeten geven, de wijste zijn, een vanzelfsprekende voorsprong hebben(en zien te houden) in kennis en kunde en meer van dat soort dingen. **Dat kan bij zowel de oudste als de jongste bazigheid geven, jaloerse gevoelens oproepen, maar ook grote onzekerheid!** Met als overall gevoel: het is allemaal niet eerlijk! Hij mag later naar bed! Hij mag nog wel bij maps op schoot! Hij krijgt meer zakgeld! Als hij zich vergist, is het nog schattig! Nou wil ik een keer winnen! Iedereen vindt hem liever/ leuker/ stoerder/ slimmer en wat vinden ze dan van mij? Als hij overal het best/ beter in is/ wordt, wat blijft er dan over voor mij? Hij mag knoeien met zijn eten en ik moet altijd het goede voorbeeld geven…
2. Kijk samen eens extra goed naar de verschillen in karakter, aanleg en gevoeligheden.
-Hoe kinderen reageren op hun omgeving heeft sterk te maken, met karakter! Met aanleg! Met gevoeligheden! Hoe reageren zij op prikkels/ tegenslag/ veranderingen? Wie van hen is een druktemaker/ drama-fan/ dromer/ doener/ denker/ durfal/ drammer? Alle kids zijn uniek en reageren anders. Denk je net te weten, hoe je een kind zijn bord leeg moet leren eten, want bij je oudste is dat goed gelukt, werken de trics en trucs bij de jongste helemaal niet! Wat je 'gelijk' denkt aan te bieden, kan heel 'ongelijk' worden teruggekaatst! Het ene kind heeft zoveel stress van de eigen verjaardag, dat het beter werkt, om geen verrassingen te organiseren, maar van te voren alles rustig te vertellen. Het andere kind is juist dol op verrassingen en weet liever niets van te voren! In hoeverre kan je daar als ouderpaar rekening mee houden? Hoe goed ken je je kinderen? Mogen ze zichzelf zijn? Aan welke verwachtingen moeten zij voldoen? En… doen ze dat? Kunnen ze dat? Willen ze dat? Hoe ambitieus zijn de kids? En jullie, de ouders?
-Mogen ze ongelijk zijn? Of is het bij jullie 'gelijke monniken gelijke kappen'? Tsja… in dat geval gaan ze alles aan elkaar afmeten. Jij hebt gisteren precies tot die hoek met de hond gewandeld, dus ga ik juist het hele blok om! Of nee, dan ga ook ik geen stap verder, anders is het niet eerlijk!!!
3. Kijk samen eens naar de ervaringen/ persoonlijke geschiedenissen van de kids.
-Dat karakter, via een per persoon geheel unieke combi van gevoeligheden, sterke en minder sterke eigenschappen, de opgedane ervaringen een heel eigen kleur geeft, betoogde ik al hierboven. Terugkijkend op mijn eigen jeugd, herinner ik mij bijvoorbeeld veel dingen totaal anders dan mijn zusjes. "Lekker! Die dikke pannenkoeken uit de oven!" tegenover: " Mijn moeder mestte ons vet, met die vieze dikke pannenkoeken uit de oven!"
-Soms halen jonge kinderen ook iets vanuit hun kleine denkraam helemaal uit een bredere context en blijven ze hangen in een bepaald vastgeroest, geïsoleerd idee. Bijvoorbeeld:
'Mijn broer zei een keer liegbeest!' wordt dan: 'Hij vond, dat ik altijd loog! Ik moest mij bij voorbaat indekken tegen deze aantijging!'
'Paps keek heel boos naar mij!' wordt dan: ' Ik kreeg altijd overal de schuld van!'
-Dus: Wat hebben ze al (met elkaar) meegemaakt? Wanneer veranderde er iets in hun gedrag/

houding naar elkaar? Wat ging daar misschien aan vooraf? Is iets kleins misschien een heel eigen leven gaan leiden? Hebben ze dat ene voorval uitvergroot en losgetrokken van de juiste context? Zit er oud zeer? Waar gaan die ruzies eigenlijk altijd over?

En hoe nu verder?
De Roeptoeter heeft in feite maar één Grote Tip, beste Brechtje en Hendrick:

De ongelijkheid omarmen om de gelijkheid te bevorderen!
-Juist door die ongelijkheid tussen je kinderen te omarmen, kan je ze allebei een gevoel van gelijke behandeling geven. Aandacht op maat! Ze moeten zich natuurlijk leren houden aan de dagelijkse routines en regels, die voor alle gezinsleden gelden, zoals handen wassen na het plassen, licht uit in de gang, deur dicht, bord leeg, kamer opruimen, maar ze hebben daarnaast *allebei behoefte aan hun eigen rituelen!* Bij het voorlezen, bij de één ouder met één kind-uitstapjes naar bos of bieb of winkelcentrum, afhankelijk van de leeftijd en hun belangstelling.

Nou... hier moeten jullie het maar mee doen... ik kan nog uuuuuuren door orakelen, hoor, daar niet van... maar ik ken jullie niet! Vis uit mijn geroeptoeter dus maar alleen dat, wat jullie past!

Veel succes en hoor ik een keer, hoe het verder ging? Graag!
Ik ben namelijk heel nieuwsgierig…